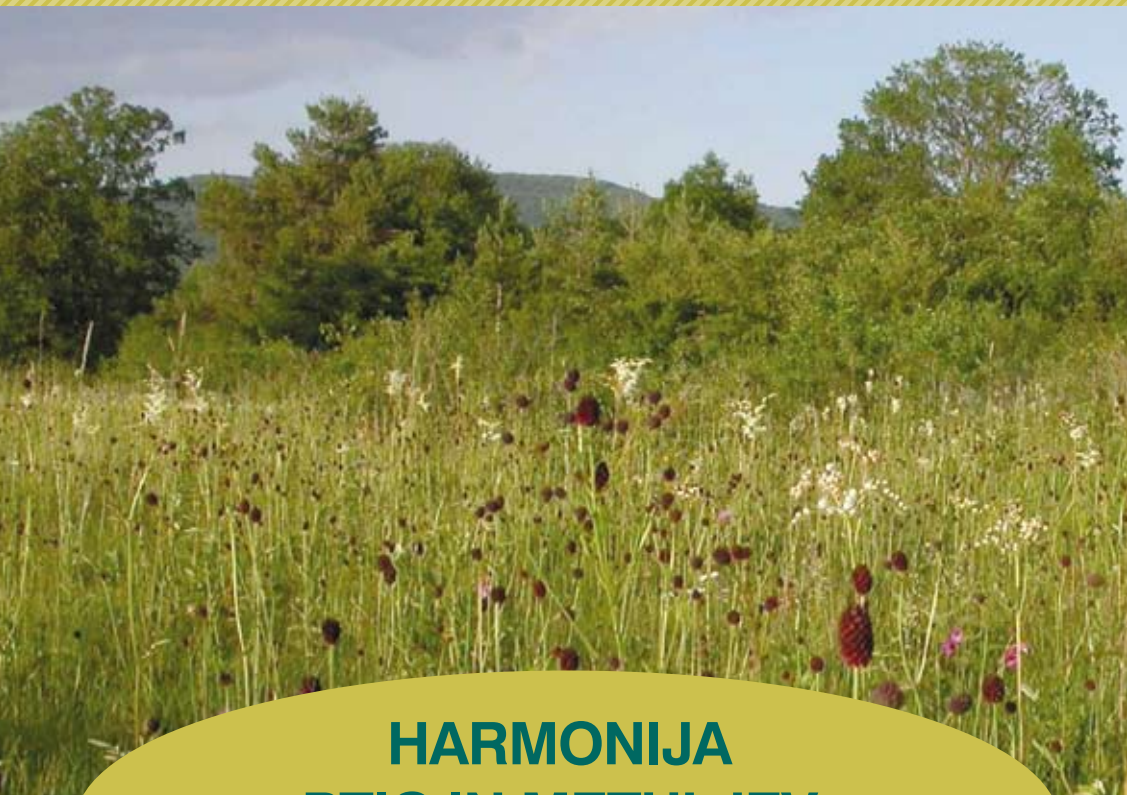

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013
Ukrep Kmetijsko okoljska plačila (Ukrep KOP)
Podukrep 214-III/4

OHRANJANJE STELJNIKOV – (PODUKREP STE)

HARMONIJA PTIC IN METULJEV

Zavod Republike Slovenije
za varstvo narave

»Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje«
Projekt delno financira EU

Steljniki

Marsikdo bi ob besedi steljniki najprej pomislil na bolj znane belokranjske steljnike porasle z brezami in orlovo praproto v podrasti. Vendar so steljniki, o katerih govorimo na tem mestu, običajni travniki, košeni šele po 25. avgustu. Ker je trava tako pozno košenih travnikov uporabna samo za steljo, smo jih poimenovali steljniki.

Zakaj košnja šele po 25. avgustu?

Vlažni in mokrotni travniki, kjer je intenzivna kmetijska raba težko izvedljiva, predstavljajo pomembno zatočišče številnim živalskim vrstam. Na takih travnikih živijo zelo redke travniške ptice npr. kosci ter pisana paleta metuljev. Strašnič in temni mravljiščar sta prava izbirčneža in se hranita z nektarjem samo določenih rastlin. Ker bi bila prezgodnja košnja usodna za nebojlene mladiče kosca oziroma bi metuljem prezgodaj pokosili njihove hranilne rastline, je na steljnikih prva košnja možna šele po 25. avgustu.

Kosec

Ogroženost

Populacije travniških ptic (npr. kosca) in metuljev v večini evropskih držav upadajo že od druge polovice 19. stoletja, zato veljajo za ogrožene vrste. Travniki, kjer še živijo, so vključeni v omrežje Natura 2000.

Kaj jih ogroža?

Po eni strani so travniške ptice in metulje ogroža zaraščanje travnikov zaradi opuščanja kmetijske rabe, po drugi strani pa resno grožnjo predstavlja intenzivno gospodarjenje s travniki (prezgodnja košnja, neustrezno gnojenje).

Nepravilna košnja, iz zunanjih robov prosti sredini

Kaj lahko storimo?

Kosec in obe vrsti metuljev mravljiščarjev so v Sloveniji močno ogroženi, zato je njihovo varstvo nujno potrebno.

- Vključimo se v podukrep STE, ki z izvajanjem pozne košnje ohranja koščeve mladiče in zagotavlja hrano metuljem.
- Vzdržujemo obstoječe pozno košene travnike in po možnosti obnovimo opuščene.
- Preprečujemo zaraščanje tako, da travnike kosimo vsaj enkrat letno.
- Izvajamo za živali prijazen način košnje iz sredine travnika navzven, pri kateri se živali pred kosilnico lahko umaknejo na varno.
- Travnikov ne apnimo in ne gnojimo z mineralnimi gnojili.

Trava pozno košenih travnikov se uporablja za steljo

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira prizadevanja za ohranitev kosca v Sloveniji. Podukrep STE 214-III/4 Ohranjanje steljnikov je namenjen vzpodbujanju izvajanja prilagojene kmetijske prakse, ki poleg pridelave krme skrbi tudi za prijazen življenjski prostor kosca in metuljev.

KAJ MORAMO UPOŠTEVATI, ČE SE ŽELIMO VKLJUČITI V PODUKREP STE?

Povzeto po Uredbi o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 v letih 2009 -2013

- Kmetijsko gospodarstvo (KMG) oziroma posamezne površine KMG-ja se morajo nahajati na ekološko pomembnih območjih iz uradne evidence ekološko pomembnih območij;
- paša in košnja nista dovoljeni do 25. avgusta;
- obvezna sta paša ali košnja in spravilo po 25. avgustu;
- obtežba z živino na KMG-ju mora biti 0,2-1,9 GVŽ-ja/ha kmetijskih zemljišč v uporabi;
- obstoječe robne pasove dreves in živih mej je potrebno obrezovati in redčiti vsako drugo leto;
- uporaba mineralnih gnojil in fitofarmacevtskih sredstev ni dovoljena.

POGODBENA OBVEZNOST

Podpisnik pogodbe se obvezuje prilagojeno kmetijsko prakso z upoštevanjem zgoraj navedenih pogojev izvajati 5 let.

FINANČNO NADOMESTILO (SUBVENCija)

V letu 2009 je za izvajanje podukrepa STE predvideno 143,91 EUR/ha.

DODATNE INFORMACIJE

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 58, 1000 Ljubljana
tel: 01/478 90 00; gp.mkgp@gov.si

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana
tel: 01/513 66 00; kgzs@kgzs.si ter Območni Zavodi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Dunajska 22, 1000 Ljubljana
tel: 01/230 95 00; zrsvn.oe@zrsvn.si ter Območne enote Zavoda RS za varstvo narave

Z odločitvijo za vključitev v podukrep STE in z izvajanjem prilagojene kmetijske prakse boste tudi sami pomembno pripomogli k ohranitvi ogroženih kosca in metuljev.

